

Rapport Nr. 0708

Rapport Nr. 43

Archeologienota

Deinze, Filliersdreef Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Aanleiding vooronderzoek.....	2
2.1	Resultaten vooronderzoek	2
2.2	Afweging noodzaak verder onderzoek	3
3	Programma van maatregelen	5

1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt		2021-375
Projectcode Profex		2021_WE_107
Projectcode Onroerend Erfgoed		2021F304
locatie	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Deinze
	Deelgemeente	Bachte-Maria-Leerne
	Straat	Filliersdreef
Kadastrale gegevens	Gemeente	Deinze
	Afdeling	10 (Bachte-Maria-Leerne)
	Sectie	C
	Percelen	193C, 192G
Coördinaten	Noordoost	X: 91 598 Y: 187 433
	Noordwest	X: 91 530 Y: 187 473
	Zuidoost	X: 91 479 Y: 187 231
	Zuidwest	X: 91 399 Y: 187 267
Oppervlakte plangebied		19.773 m ²
Oppervlakte bodemingreep		9.087,66 m ²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

2 Gemotiveerd advies

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen langsheen de Filliersdreef te Bachte-Maria-Leerne, deelgemeente van Deinze. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.1 Resultaten vooronderzoek

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem kon enkel het bureauonderzoek uitgevoerd worden. Op basis van dit vooronderzoek zonder ingreep in de bodem was het niet mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed op het terrein.

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Bachte-Maria-Laarne, deelgemeente van Deinze. De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 7,5 en 8,5 m + TAW. Het plangebied bevindt zich duidelijk in de oude vallei van de samenvloeiing van Kale en Leie. Er is geen opmerkelijk hoogteverschil op te merken tussen verschillende zijdes van het plangebied. Binnen het plangebied zijn er weliswaar enkele hoogteverschillen. Over het algemeen zijn dit relatief kleine hoogteverschillen van maximaal 0,40 m die schommelen rond de 8,0 m + TAW. Op twee locaties binnen het plangebied zijn er echter grotere verschillen. In de noordelijke helft van het plangebied, aan de rand van de vijver is een ophoging aanwezig van minstens 1,00 m. Dit is vermoedelijk intentioneel aangelegd bij de aanleg van de vijver in de jaren '70. Aan de zuidwestelijke rand van het plangebied, tegen de Kaandelbeek, is een grotere ophoging van ca. 5,00 m aanwezig. Ook deze ophoging is niet natuurlijk, maar intentioneel aangelegd, vermoedelijk naar aanleiding van de kanalisering van de Kaandelbeek rond 1800.

Aan de hand van controleboringen, uitgevoerd door BAAC Vlaanderen in 2019, kon er aangetoond worden dat de ondergrond binnen de contouren van het plangebied verstoord is tot op een diepte van 130 tot 235 cm (respectievelijk de dieptes van de minst diepe en diepste controleboring). In geen enkele controleboring kon de C-horizont bereikt worden. Het gaat hier om een ophogingslaag, waarbij het aangevoerde sediment hoogstwaarschijnlijk afkomstig was van het uitgraven van het Schipdonkkanaal/Afleidingskanaal van de Leie tussen 1847 en 1848. Deze 19de-eeuwse laag kan mogelijk oudere archeologische waardes bevatten, maar is reeds volledig verstoord en uit context getrokken.

De opdrachtgever plant op het terrein de uitbreiding van het bedrijf. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven. De geplande werken zullen samen een oppervlakte hebben van 9.087,66 m². De sloop overlapt volledig met de nieuwe situatie. In eerste instantie worden het noordelijke deel vlak gemaakt. Hierbij worden de bomen en struiken gerooid, de vijver (2.177 m²) gedempt en de woning (240 m²) gesloopt. In het zuiden wordt ook een deel gesloopt: de verharding en sleufsilo's achterin (samen 2.807,62 m²) worden weggehaald. Centraal op de zuidelijke zone wordt een loods (450 m²) gesloopt. Daarna wordt de nieuwbouw gerealiseerd. In het zuiden komt een grote nieuwbouw luifel (1.883,8 m²) en nieuwe betonverharding (923,82 m²) waarvan het opgevangen hemelwater afwatert naar de nieuw aan te leggen infiltratievoorziening. De gesloopte loods zal plaats maken voor nieuwe betonverharding (450 m²) waarvan het opgevangen hemelwater afwatert naar de nieuw aan te leggen infiltratievoorziening. De betonverharding heeft een dikte van 60 cm. In het

noorden komt er nieuwe betonverharding met een dikte van 60cm (1.357,83 m²), een nieuwbouw loods (812,5 m²) en luifel (2.332,9 m²). De loods en de luifels zullen steunen op betonnen poerfunderingen tot op voldoende draagkrachtige, vorstvrije ondergrond. Op heden wordt uitgegaan van 80 cm diepte, maar een toekomstige studie zal de exacte diepte moeten uitwijzen. Tussen deze nieuwbouwen en de straatkant komt er nog betonverharding (350,81 m², 60 cm diepte) met aan weerszijden parkings in grasdallen (ca. 20 cm diepte), een bureau¹ en twee infiltratievoorzieningen (119 m² + 174 m²) met beide een diepte van 1 meter.

In het zuiden wordt de bestaande verharding vervangen door nieuwe betonverharding en overkapt met een luifel. De nieuwe verharding komt niet dieper dan de bestaande. Centraal op het terrein zal een bestaande loods vervangen worden door betonverharding. Deze verharding zal minder diep reiken dan de impact van de loods. In het noorden wordt eerst de vijver (2.177 m²) gedempt, de woning en berging gesloopt en bomen gerooid, alvorens de nieuwbouwen er komen. De nieuwbouwen en verharding zullen ter hoogte van de verharding en gebouwen amper tot niet dieper gaan dan de gekende verstoring. Het rooien van de bomen zal eveneens voor relatief diepgaande verstoring zorgen. De nieuwe gebouwen en verharding zullen ook amper tot geen nieuwe impact geven. De plaats waar wel nieuwe grond wordt aangesneden is versnipperd tussen de verstoorte zones.

Niet alleen blijven de geplande werken grotendeels beperkt tot de gekende verstoring van de bestaande bebouwing, verharding en vijver; ze blijven integraal beperkt tot de gekende ophogingslaag en zullen geen nieuwe impact hebben op de onderliggende – eventueel intacte – niveaus.

Op basis van bovenstaande archeologische verwachting kan een potentieel op kennisvermeerdering geformuleerd worden. Gelet op het feit dat er geen impact zal zijn op de eventuele archeologische lagen onder de ophogingslaag is er ook geen kenniswinst mogelijk.

2.2 Afweging noodzaak verder onderzoek

Na een uitgebreide bureaustudie waarbinnen geologische, geografische en bodemkundige bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld aan het hedendaagse terreingebruik en de bouwplannen van de opdrachtgever, kan geconcludeerd worden dat het terrein opgehoogd werd. Deze ophoging is zo'n 1,3 tot 2,35 meter dik. Dit werd bewezen in boringen, uitgevoerd door BAAC Vlaanderen in 2019 in kader van een voorgaande archeologienota binnen de contouren van het plangebied.

Na een fase in het vooronderzoek volgt geen verder vooronderzoek, zonder ingreep in de bodem of met ingreep in de bodem, indien op basis van de reeds uitgevoerde fase(s) van het vooronderzoek voldoende informatie gegenereerd is om (Code van Goede Praktijk, p. 31):

1. Een archeologienota of nota op te maken die de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende staft, of;
2. Een archeologienota of nota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staft (doordat de geplande bodemingrepen geen impact hebben op het eventueel aanwezige erfgoed of doordat verder onderzoek van het aanwezige erfgoed geen nuttige kenniswinst zou opleveren), of;
3. Een archeologienota of nota op te maken die de noodzaak voor een archeologische opgraving staft én een plan van aanpak hiervoor biedt, of;

¹ Dit zal aangevraagd worden in een latere omgevingsvergunning. Bijgevolg is nog niet wat het uitzicht hiervan zal zijn. Enkel de plaats is reeds gekend.

4. Een archeologienota of nota op te maken die de mogelijkheid voor een behoud in situ staft én een plan van aanpak hiervoor biedt.

Op basis van bovenstaande argumentatie word een advies gegeven om de terreinen vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Hierbij rekening houdend dat de geplande werken deze diepte niet zullen bereiken, adviseert J. Verrijckt bvba om het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkelingen.

3 Programma van maatregelen

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat er geen vervolgonderzoek noodzakelijk is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed, het potentieel op kennisvermeerdering en de haalbaarheid van eventueel verder onderzoek.

Een doorslaggevende factor in het bepalen of verder onderzoek noodzakelijk is, is de lokale bodemkundige opbouw van het terrein. De beslissing om geen vervolgonderzoek te adviseren steunt op de volgende redenering:

- Voldoende info aanwezigheid site: Nee.
- Site aanwezig: Het is mogelijk dat er nog sporen en vondsten intact aanwezig zijn onder de ophogingslaag
- Voldoende info over kennispotentieel en technische haalbaarheid project: Aan de hand van controleboringen, uitgevoerd door BAAC Vlaanderen in 2019, kon er aangetoond worden dat de ondergrond binnen de contouren van het plangebied verstoord is tot op een diepte van 130 tot 235 cm (respectievelijk de dieptes van de minst diepe en diepste controleboring). In geen enkele controleboring kon de C-horizont bereikt worden. Het gaat hier om een ophogingslaag, waarbij het aangevoerde sediment hoogstwaarschijnlijk afkomstig was van het uitgraven van het Schipdonkkanaal/Afleidingskanaal van de Leie tussen 1847 en 1848. Deze 19de-eeuwse laag kan mogelijk oudere archeologische waardes bevatten, maar is reeds volledig verstoord en uit context getrokken. De geplande werken blijven behouden tot deze ophogingslaag. Kenniswinst is er dus niet en verder onderzoek is niet nuttig. J. Verrijckt BV / Profex geeft dan ook het advies om de terreinen vrij te geven.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.